

10. Воронкова А.Э. Интегральный показатель конкурентоспособного потенциала предприятия *Вестник Харьковского государственного политехнического университета*. 1999. № 62. С. 155–159.

11. Про автомобільні дороги : Закон України від 03 жовт. 2019 р. № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15> (дата звернення: 07.09.2020).

12. ДСТУ 8747:2017. Автомобільні дороги. Види та переліки робіт з ремонтів та експлуатаційного утримання [Чинний з 2020-01-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2018. 19 с. (Національний стандарт України)

13. Догадайло Я. В. Вибір пріоритетного конкуренту підприємства. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. № 35. С. 144 – 159.

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ МИТНІ ОПЕРАЦІЇ

*Гетьман Р. А., здобувач вищої освіти 4 року навчання,
getman.ruslana2000@gmail.com*

*Науковий керівник: Ачкасова Л. М., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Важливість наукового аналізу такої категорії, як митні процедури обумовлюється декількома причинами. По-перше, визначення змісту та сутності митних процедур, як особливого виду процедурної діяльності уповноважених державних органів в сфері державної митної справи є важливим з точки зору визначення особливостей їх модернізації в рамках здійснення загальної адміністративно-правової реформи, пристосування до сучасних принципів та прийомів публічного адміністрування. По-друге, положення Угоди про Асоціацію України та ЄС визначають необхідність наближення низки положень митного законодавства України до правил, встановлених Митним кодексом ЄС, що, зокрема, обумовлює необхідність узгодження понятійного апарату та класифікації митних процедур. Адже в цьому аспекті існують певні розбіжності між українським законодавством та міжнародно-правовими стандартами, що створює труднощі не лише на рівні наукового аналізу, але й на рівні визначення найбільш ефективних прийомів та способів правового регулювання для кожного з видів митних процедур.

В юридичній науці існують різні погляди щодо визначення поняття та змісту «митні операції». Б. М. Габрічидзе сформулював наступне визначення митних операцій: «Це – контроль за дотриманням порядку переміщення товарів і майна, огляд предметів,

оформлення митних документів, перевірка правильності заповнення вантажної митної декларації, нарахування митних платежів, передача статистичних відомостей органам Держкомстату та інші дії органів державного митного контролю на виконання законодавства з митних питань» [1, с. 189]. В цьому визначенні автор лише перерахував, які дії можна віднести до митних операцій, але визначення самої категорії не дав.

К. Г. Борисов прирівнює митні операції, які передбачають різноманітну діяльність митних служб держав із реалізації умов міжнародних договорів із митного співробітництва, а саме: виконання будь-яких попередніх митних формальностей, організації митного супроводу товарів, митного оформлення товарів та контролю за порядком видачі вантажу після сплати митних платежів і митного очищення. До складу цих операцій входить і нагляд за умовами створення та експлуатації митних складів і зон видачі вантажу, а також систематична перевірка правильності класифікації вантажів відповідно до митної декларації тощо [2, с. 67].

Такі науковці як Данільцев А. В., Данилова Е. В., Іванов А. С., Кисельов С. В., Кувшинов В. А., Чернишов С. В., Якушкін В. С. не розрізняють митні процедури, митні формальності та митні операції та відносять до них: правила прийняття товарів до митного оформлення; місце виконання митних формальностей; правила збереження товарів, призначених для митного оформлення; режим транспортних засобів і транзиту; взаємовідносини митних органів з особами, які переміщують товар; правила оскарження дій митних органів тощо [3, с. 103]. На наш погляд це різні поняття, тому що процедура, як правило, є складовою операції. При цьому операція – це дія, яка має логічно завершений результат, а процедура може бути лише частиною дії, або підготовкою для виконання операції, нормативно врегульованою дією.

Бережнюк І.Г. розглядає митні процедури як операційну складову митного регулювання[4, с. 130]. Таке визначення не розкриває в повній мірі сутності поняття. Крім того, ототожнюються поняття митної процедури і митної операції.

Шульга М.Г. зазначає, що митні процедури визначаються технічними нормативами залежно від категорії товарів, видів транспорту, митних режимів, заходів не тарифного регулювання, осіб, які переміщують товари [5]. Таке визначення розкриває категорії, за якими обираються ті чи інші митні процедури.

В. І. Царенко та В. О. Хома [6] досліджували сутність і зміст поняття «митні операції» через установлення його співвідношення з поняттям «митний режим». Такий підхід не представляється визначенням митних операцій, а лише вказує на існуючі взаємозв'язки.

Пашко П.В. зазначає, що митні процедури – операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон, їх митного оформлення, а також зі справлянням передбачених законом податків і зборів [7, с. 651]. Таке визначення також лише перераховує, які саме операції відносяться до митних.

Розглянуті підходи зведемо в таблицю 1.

З огляду на предмет та метод правового регулювання, митні операції зазвичай розглядаються як особливий вид адміністративних процедур. Існує точка зору, що митні процедури є адміністративними процедурами та елементом адміністративно-процедурних відносин.

Таблиця 1 – Підходи до визначення поняття «митні процедури»

Автор	Зміст категорії
Б. М. Габрічидзе [1, с. 189]	Митні операції-контроль за дотриманням порядку переміщення товарів і майна, огляд предметів, оформлення митних документів, перевірка правильності заповнення вантажної митної декларації, нарахування митних платежів, передача статистичних відомостей органам Держкомстату та інші дії органів державного митного контролю на виконання законодавства з митних питань.
К. Г. Борисов [2, с. 67]	Митні операції- діяльність митних служб держав із реалізації умов міжнародних договорів із митного співробітництва, а саме: виконання будь-яких попередніх митних формальностей, організації митного супроводу товарів, митного оформлення товарів та контролю за порядком видачі вантажу після сплати митних платежів і митного очищення.
Пашко П.В. [7, с. 651]	Митні операції-це операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон, їх митного оформлення, а також зі справлянням передбачених законом податків і зборів
Шульга М.Г. [5, с. 475]	Митні операції-це технічні нормативами, які залежать від категорії товарів, видів транспорту, митних режимів, заходів не тарифного регулювання, осіб, які переміщують товари.
Бережнюк І.Г. [4, с. 130]	Митні операції-це операційна складова митного регулювання

З огляду на предмет та метод правового регулювання, митні операції зазвичай розглядаються як особливий вид адміністративних процедур. Існує точка зору, що митні процедури є адміністративними процедурами та елементом адміністративно-процедурних відносин.

Аналіз різних визначень «митних операцій» та митного законодавства дозволяє виділити ознаки митних операцій, які дозволяють відокремити їх від інших видів адміністративних процедур:

– митні операції реалізуються у сфері митних правовідносин. В юридичній літературі відсутній єдиний підхід щодо визначення терміну «митні правовідносини».

– митні операції є сукупністю послідовних дій посадових осіб митних органів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

– порядок виконання митних операцій регламентується митним законодавством;

– залежать від мети та напрямку переміщення (обраного митного режиму); від способу та засобу переміщення.

Митні процедури це – врегульований нормами митного права, порядок діяльності посадових осіб митних органів в межах їх повноважень, який спрямований на реалізацію норм митного права та дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи у процесі вирішення конкретних справ, пов'язаних з переміщенням громадянами товарів, транспортних засобів та інших предметів через державний кордон. Вони складаються з таких елементів: митного контролю, митного оформлення, справляння (сплати) митних платежів та порядку їх виконання.

На наш погляд, митні операції – це сукупність послідовних дій посадових осіб митних органів у сфері митних правовідносин, які виконуються з метою дотримання вимог законодавства держави з питань митної справи.

Література.

1. Габричидзе Б. Н., Зобов В. Е. Таможенная служба в Российской Федерации. М. : Юрид. лит., 1993. 189 с.

2. Борисов К. Г. Международное таможенное право. М. 2001. 67 с.

3. А. В. Данільцев, Е. В. Данилова, А. В. Захарова и др. М. : Міжнародні відношення, 2005. 103с.

4. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : монографія. Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. 130 с.

5. Шульга М.Г. Переміщення і пропуск товарів через митний кордон України [Електронний ресурс]. Право та управління : електрон. наук. фах. вид. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2012. № 3. С. 475–486. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdmp.pdf.

6. Царенко В. І., Хома В. О. Митні процедури: ознаки та поняття [Електронний ресурс]. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 3. Режим доступу : http://www.pap.in.ua/3_2014/40.pdf.

7. Основи митної справи в Україні : підручник за ред. П. В. Пашка. К. : Знання, 2008. 651 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИКИ В ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

*Андрєєва Д. В., здобувач вищої освіти- магістрант 2 року навчання,
adarkaandreeva18@gmail.com*

*Науковий керівник: Дмитрієва О. І., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Впровадження логістики в фінансову діяльність підприємства є важливим інструментом вирішення проблеми з підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства, у тому числі й управління фінансовими ресурсами.

Аналіз діяльності підприємства із позицій стратегічних і тактичних завдань, дозволяє зробити висновок, що підприємство як логістична система повинна формуватися у три етапи, як і будь-яка інша система.

На першому етапі визначаються цілі функціонування системи. На другому – вимоги до неї. Система повинна задовольняти такі вимоги: оновлення структури підприємства, організація і регулювання руху фінансових ресурсів, взаємодія з реальним сектором економіки, активізація інвестиційної діяльності, розвиток зовнішньоекономічної діяльності, удосконалення платіжних систем.

Тільки на третьому етапі можна конструктивно здійснити побудову підприємства як єдиної логістичної системи, що включає в себе підсистеми, які забезпечують досягнення поставленої мети.

Акумулюючи кошти, підприємство самостійно вирішує питання щодо напрямів розміщення вільних коштів залежно від стратегічних завдань, фінансових умов, дохідності ринку.

Особливо слід відзначити роль споживачів підприємства, які, з одного боку, є найважливішою ланкою ланцюга руху грошових